

Vergaderjaar 1998–1999

26 498

Wijziging van de Algemene bijstandswet in verband met de evaluatie van de bijstandsverlening aan zelfstandigen

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 18 juni 1999

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹, belast met het voorbereidend onderzoek van het wetsvoorstel, brengt als volgt verslag uit van haar bevindingen. Indien de regering de vragen en opmerkingen tijdig zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging genoegzaam voorbereid.

1. Inleiding

De leden van de fractie van de PvdA hebben met genoeg kennis genomen van de voorstellen tot wijziging van de Algemene bijstandswet, in verband met de evaluatie van de bijstandsverlening aan zelfstandigen. Zij hebben waardering voor de voorstellen, maar hebben nog enige vragen. Zij betreuren het wel dat het wetsvoorstel meer dan een jaar op zich heeft laten wachten.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling van het voorstel kennis genomen. Zij zijn het met de regering eens dat het wenselijk is de mogelijkheden voor uitkeringsgerechtigden om een eigen bedrijf te beginnen, te verbeteren. Dat starters die hun bedrijf met behulp van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) hebben gestart een even grote slaagkans hebben als de overige starters, is naar de mening van genoemde leden bemoedigend. Zij zijn van mening dat dit een aanwijzing is dat de regeling tot nu toe niet te soepel is toegepast en dat de concurrentieverhoudingen niet zijn verstoord. Dit laatste achten deze leden essentieel.

De aan het woord zijnde leden stellen vast dat de SER adviseerde de commerciële dienstverlening aan kansrijke startende uitkeringsgerechtigden verder te bevorderen. Refererend aan het antwoord van de regering op vraag 13 over de hoofdlijnennotitie die zij eerder heeft uitgebracht (Kamerstukken 25 963 nrs. 1 en 2), denken deze leden dan aan het afdekken van het extra risico en aan het bijdragen in de kosten van de beoordeling van de kredietaanvragen. Waarom is de regering niet met voorstellen in deze richting gekomen?

Verder constateren deze leden dat een van de oorzaken van het niet-gebruik van het Bbz is dat in onvoldoende mate deskundige ambte-

¹ Samenstelling:

Leden: Terpstra (VVD), voorzitter, Biesheuvel (CDA), Schimmel (D66), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Rosenmöller (GL), Van Zijl (PvdA), Bijleveld-Schouten (CDA), Noorman-den Uyl (PvdA), ondervoorzitter, Kamp (VVD), Essers (VVD), Van Dijke (RPF), Bakker (D66), Van Blerck-Woordman (VVD), Visser-van Doorn (CDA), De Wit (SP), Harrewijn (GL), Balkenende (CDA), Smits (PvdA), Verburg (CDA), Bussemaker (PvdA), Spoelman (PvdA), Örgü (VVD), Van der Staaij (SGP), Santi (PvdA) en Wilders (VVD).

Plv. leden: E. Meijer (VVD), Van Ardenne-van der Hoeven (CDA), Giskes (D66), Hamer (PvdA), Van Gent (GL), Van der Hoek (PvdA), Dankers (CDA), Kortram (PvdA), Blok (VVD), Hofstra (VVD), Van Middelkoop (GPV), Van Vliet (D66), Klein Molekamp (VVD), Stroeken (CDA), Marijnissen (SP), Vendrik (GL), Mosterd (CDA), Schoenmakers (PvdA), Eisses-Timmerman (CDA), Wagenaar (PvdA), Middel (PvdA), Weekers (VVD), Van Walsem (D66), Oudkerk (PvdA) en De Vries (VVD).

naren beschikbaar zijn voor de uitvoering van deze regelgeving. Wat is gedaan om deze oorzaak weg te nemen en is dit voldoende?

De regering wil dat in de uitvoeringspraktijk drie afwegingen gemaakt worden om te bepalen of een bijstandsgerechtigde loondienst of zelfstandig ondernemerschap moet nastreven (zie blz. 2 MvT). Op welke wijze wordt zeker gesteld dat deze afwegingen inderdaad worden gemaakt?

De leden van de VVD-fractie vragen voorts of en op welke wijze het startersbeleid van de ministeries van SZW en van EZ in samenhang is gezien. Is de uitsluiting in de Borgstellingsregeling MKB-kredieten van de gezamenlijke toepassing van deze regeling met het Bbz inmiddels ongedaan gemaakt?

De leden van de CDA-fractie hebben met instemming kennis genomen van het wetsvoorstel. Het starten van een eigen bedrijf kan voor bijstandsgerechtigden een reëel perspectief zijn om uit te stromen uit de bijstand. Het stimuleren daarvan dient daarom onderdeel te zijn van het activeringsbeleid van gemeenten. Deze leden onderschrijven dat het ontbreken van een voorbereidingstijd een van de meest dringende knelpunten is. Met dit wetsvoorstel wordt dit knelpunt opgelost. Ook de verlenging van de duur van de ondersteuning kan in sommige gevallen noodzakelijk zijn om een potentieel levensvatbaar bedrijf voldoende kans te geven. Op een aantal punten hebben zij echter vragen. Ook deze leden informeren naar de samenhang met het startersbeleid van het ministerie van EZ en met het Grotestedenbeleid. Is er afstemming tussen de departementen van EZ, BZK en SZW als het gaat om het stimuleren van startende ondernemers? De SER geeft terecht aan dat zuivere concurrentieverhoudingen in het oog gehouden dienen te worden. Een krediet op grond van het Bbz zou dan ook een «opstap» naar een commercieel krediet dienen te zijn. Hoe kan dit worden gestimuleerd? Op welke wijze kan de Borgstellingsregeling MKB-kredieten hierbij een rol spelen?

De leden van de fractie van D66 hebben met veel belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. De noodzaak tot wijzigen komt voort uit de resultaten van een effectiviteitsonderzoek dat in 1997 heeft plaatsgevonden. Uit deze resultaten kwam naar voren dat het Bbz slecht scoort als het om het bereik gaat. Het doel van de wijzigingen is dan ook het bereik van het Bbz met betrekking tot de ondersteuning van startende zelfstandigen te vergroten. Deze leden kunnen het doel van de wijziging van de wet onderschrijven. Zij vinden het belangrijk dat de uitkeringsgerechtigden een kans kunnen krijgen om als zelfstandige te kunnen beginnen. Zij maken zich dan ook zorgen dat te weinig mensen van de regeling weten en dat gemeenten de regeling te weinig toepassen. Zij hebben dan ook nog wel wat vragen over de wijzigingsvoorstellen.

De leden van de fractie van GroenLinks zijn zeer ingenomen met de voorgestelde wetswijziging. Toch willen zij van de gelegenheid gebruik maken om een aantal vragen te stellen en opmerkingen te plaatsen. Zo blijkt uit het effectiviteitsonderzoek «Bijstand en zelfstandig ondernemersschap» dat het Bbz slecht scoort als het gaat om het bereik ervan. Te weinig mensen weten van de regeling af, de gemeente passen haar te weinig toe. De aan het woord zijnde leden vinden dit een opmerkelijke conclusie, als gevolg waarvan aanvullend beleid geformuleerd zou moeten worden. In de toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel is niets terug te vinden van extra aanvullende maatregelen. Wat voor een voorlichtingsbeleid wordt er op dit moment door de rijksoverheid en de gemeenten gevoerd? Is de regering voornemens actievere voorlichting te geven over de mogelijkheden die deze wet biedt voor uitkeringsgerechtigden om een eigen bedrijf te beginnen? Zo nee,

waarom niet? Gaat de regering de gemeenten aansporen om een actiever voorlichtings- en aansporingsbeleid te voeren, zodat uitkeringsgerechtigden beter worden gewezen op de mogelijkheden die de wet biedt? Deze leden willen verder nog een aantal aanvullende vragen stellen, onder verwijzing naar de antwoorden op de vragen van de vaste commissie over de hoofdlijnennotitie (Kamerstuk 25 963 nr. 2). In het antwoord op vraag 31 wordt gesteld dat uitkeringsgerechtigden die marginale zelfstandige activiteiten verrichten in eerste instantie niet gericht zijn op uitstroom naar een zelfstandig bestaan. Op grond waarvan komt de regering tot deze conclusie? Verderop in de beantwoording geeft zij aan dat marginaal ondernemerschap in sommige gevallen leidt tot een opstapje naar uitstroom, al dan niet naar zelfstandig ondernemerschap. In welke gevallen leidt marginaal ondernemerschap wel en wanneer niet tot zelfstandig ondernemerschap? Is het onderzoek, waarover de regering spreekt aan het eind van de beantwoording van vraag 31, verricht door VWS, al afgerond en aangeboden aan de Kamer?

Marginaal ondernemerschap kan, volgens het antwoord op vraag 7, niet worden verricht in het kader van artikel 144 Abw. Wat vindt de regering van de suggestie om een soort nieuw experimenteerartikel, gericht op experimenten met marginaal ondernemerschap, op te nemen in het onderhavige wetsvoorstel, dit om gemeenten en organisaties de gelegenheid te geven een aantal door de regering te toetsen voorstellen in te dienen?

De leden van de fracties van RPF en GPV hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. Zij vinden het belangrijk dat uitkeringsgerechtigden reële mogelijkheden worden geboden om definitief de uitkeringssituatie te verlaten en in staat worden gesteld om in het eigen levensonderhoud te voorzien. Naast de bemiddeling naar een baan in loondienst zien genoemde leden het zelfstandig ondernemerschap als een volwaardige uitstroommogelijkheid, dat alleen om die reden al ondersteuning verdient. Wel hebben ze nog enkele vragen over de mogelijke consequenties van de voorgestelde verzuimingen. In de toelichting lezen zij dat bij de beoordeling van de keuze van de toeleidingstrajecten steeds zorgvuldig moet worden nagegaan welk traject het snelst en meest blijvend tot uitstroom kan leiden. Kan de regering door middel van een voorbeeld inzichtelijk maken hoe een gemeentelijke sociale dienst hiermee moet omgaan? Betekent dit dat degene voor wie inmiddels een functie in loondienst beschikbaar is, geen gebruik kan maken van het Bbz? Ook niet als in het verleden is gebleken dat de bewuste persoon zich niet wist te handhaven in een loondienstverhouding? De genoemde leden begrijpen dat o.a. de financiële inspanningen bepalend kunnen zijn voor de keuze van het traject. In welke mate speelt in de afwegingen bij de te maken keuze de voorkeur van de bewuste uitkeringsgerechtigde mee? Kan de regering meer inzichtelijk maken wat de wegingsfactoren zijn van de aspecten die de keuze voor het ene of het andere traject bepalen?

2. Het advies van de SER

De leden van de PvdA-fractie hebben zich verbaasd over de wijze waarop de SER in haar advies vrij afwijzend heeft gereageerd op de voorstellen van de regering over starten vanuit een uitkeringspositie, terwijl de Raad de kabinetvoorstellen over ethisch ondernemerschap veel lof toezwaaide. Dit bevreemdt deze leden des te meer, daar het voor een substantieel deel van beide doelgroepen om dezelfde mensen gaat die dezelfde problemen tegenkomen op weg naar zelfstandig ondernemerschap. Heeft de regering een opvatting over de discrepantie in de benadering van de SER? Het doet deze leden deugd dat de regering de benadering van de SER afwijst als zou er een zodanig primaat liggen bij het werken in loondienst

dat de weg naar zelfstandig ondernemerschap wordt geblokkeerd door een sollicitatieplicht tijdens de (aanloop- en) startfase. Voor deze leden is voor een bijstandsgerechtigde het op eigen financiële benen staan als ondernemer, gelijk te stellen aan het werken in loondienst. Van belang is wel te bedenken dat zelfstandig ondernemerschap vraagt om vaardigheden, attitude en expertise die voor een relatief klein aantal uitkeringsgerechtigden zijn weggelegd, zij het aanzienlijk meer dan nu bereikt wordt.

De leden van de fractie van D66 hebben met veel belangstelling kennis genomen van het advies van de SER van 16 oktober 1998 over de nieuwe regelgeving inzake het starten als zelfstandige vanuit een uitkerings-situatie. De SER haalt in zijn advies het effectiviteitonderzoek van 1997 aan. Daar wordt aangegeven dat met name voor allochtonen en vrouwen een wat meer «risiconemende» houding vruchtbaar zou kunnen zijn. In dat onderzoek komt naar voren dat allochtone ondernemers, indien een aanvraag eenmaal is toegewezen, het niet slechter doen dan autochtonen. Voor hen lag, zoals opgemerkt, het afwijzingspercentage binnen de steekproef van het onderzoek evenwel veel hoger dan voor autochtonen. Deze leden vragen zich af of de regering bij het voorbereiden van deze wetswijziging ook kennis heeft genomen van het SER-advies inzake etnisch ondernemerschap van 19 juni 1998. De SER stelt daar dat de inhoudelijke verbetering van de voorbereidingsperiode voor een Bbz-aanvraag en de begeleiding na de start, ook ten goede moet komen ten aanzien van starters uit etnische minderheidsgroepen. De aan het woord zijnde leden stellen veel belang in het stimuleren van allochtonen en ook vrouwen in een uitkeringssituatie en vragen de regering dan ook hier extra maatregelen voor te nemen.

3. De voorstellen

3.1 Verlenging van de duur van inkomensondersteuning

De leden van de PvdA-fractie kunnen in zijn algemeenheid instemmen met de voorstellen. Zij hebben grote waardering voor het feit dat aan mensen die beperkt beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt om redenen van medische of sociale aard, ook de gelegenheid geboden wordt om zich als startende ondernemer te vestigen onder de conditie dat voor het deel dat men beschikbaar is, het gaat om een levensvatbaar bedrijf. Zij ondersteunen de opvatting van de regering dat een verdere verlenging van de termijn van 36 maanden mogelijk moet zijn, ingeval men voor langere tijd of blijvend gedeeltelijk beschikbaar is voor de arbeidsmarkt, vanwege medische of sociale redenen. Welke keuze maakt de regering overigens bij de organisatie van de toetsing van de levensvatbaarheid?

De leden van de VVD-fractie kunnen instemmen met de verlenging van de termijn van de duur van de inkomensondersteuning tot 36 maanden. Zij betwijfelen echter de wenselijkheid van de mogelijkheid tot nog verdere verlenging. Is het juist dat de toevoeging aan artikel 8 lid 2 onbeperkte termijnverlenging mogelijk maakt? Deze leden zijn van mening dat bij permanente inkomensondersteuning niet meer gesproken kan worden van een levensvatbaar bedrijf.

Ook de leden van de CDA-fractie vragen op welke wijze getoetst zal worden of het starten van een eigen bedrijf voor de bijstandsgerechtigde een reëel perspectief is. Juist als een voorbereidingstijd wordt geïntroduceerd waarin geen sollicitatieplicht is, is het van groot belang dat er een grote mate van zekerheid is dat er een werkelijk perspectief is, menen de aan het woord zijnde leden. Met betrekking tot de toets op levensvatbaarheid van het bedrijf hebben zij nog de volgende vragen, mede naar

aanleiding van de eerdergenoemde hoofdlijnennotitie. Zal bij de beoordeling van de levensvatbaarheid rekening gehouden worden met de looninkomsten van een vaste parttime-functie en met zorgtaken? Hoe wordt omgegaan met deeltijdondernemerschap?

Voorts vragen zij hóe getoetst wordt of een bedrijf levensvatbaar is. Wie adviseert de gemeente hierover? Speelt de Kamer van Koophandel hierbij een rol? Op welke wijze zullen de verschillen in beoordeling door gemeenten weggenomen worden? Is de projectgroep die de eisen opstelt waaraan de adviesorganen de levensvatbaarheid moeten toetsen al klaar met zijn werk? Met name bij de verlenging van het krediet tot 36 maanden speelt dit een rol. Deze leden zijn van mening dat slechts in uitzonderlijke gevallen tot deze verlenging kan worden overgegaan.

Uit de evaluatie van 1997 blijkt dat de levensvatbaarheidstoets versnipperd wordt uitgevoerd. De leden van de fractie van D66 benadrukken het belang van een zo objectief mogelijke toets. Gaat de regering nog maatregelen nemen om dat te bewerkstelligen?

De leden van de fracties van RPF en GPV constateren dat met dit wetsvoorstel de maximale inkomensondersteuning wordt verlengd tot 36 maanden. In de toelichting staat te lezen dat deze ondersteuning alleen wordt verleend als vaststaat dat het bedrijf levensvatbaar is. Hoe denkt de regering dat bij voorbaat te kunnen bepalen?

Deze leden begrijpen dat de termijn van 36 maanden kan worden verlengd door burgemeester en wethouders als een uitkeringsgerechtigde wegens sociale of medische oorzaken niet volledig beschikbaar is voor de uitoefening van het zelfstandig beroep. Kunnen gemeenten de extra kosten die daarmee gemoeid zijn op dezelfde basis 'declareren' bij het rijk als de overige kosten die met het Bbz samenhangen?

3.2 De voorbereidingsperiode

De leden van de PvdA-fractie vragen op welke wijze de regering de organisatie en financiering van de voorbereiding en begeleiding ter hand zal nemen. Worden daar analoog aan de WIK-regeling een aantal centrumgemeenten voor aangewezen? Hoe vindt de afstemming en financiering en eventueel opdrachtgeverschap van scholing en trajectbegeleiding plaats, daar waar (reeds bestaande) particuliere organisaties een rol spelen?

Zij stemmen in met de verruiming van de voorbereidingsperiode en de ontheffing van de sollicitatieplicht. In welke mate of op welke manier is de regering bereid ruimte te maken (ook in de toetsing) voor zeer kleinschalig ondernemerschap, met name in de vorm waarin dat tijdens de behandeling van de notitie Etnisch Ondernemerschap naar voren is gekomen. Kenmerk in dat kader is het feit dat vanuit een andere culturele achtergrond de weg naar financiële zelfredzaamheid niet altijd past in het huidige toetsingskader van zelfstanding ondernemerschap. Terwijl, mits goed begeleid, het resultaat ook kan zijn dat men op afzienbare termijn onafhankelijk is van bijstand. Is de regering bereid ook deze vormen van ondernemerschap te betrekken in de uitvoering van dit wetsvoorstel?

De leden van de fractie van D66 ondersteunen de maatregelen ten aanzien van de voorbereidingsperiode en daarnaast de duur van de inkomensondersteuning. De nieuwe regeling geeft de gemeente meer bevoegdheden, maar vraagt ook meer om specifieke deskundigheid van de gemeenten. De leden van de fractie van D66 doelen onder andere op het beschikbaar stellen van deskundigen die de starters gaan begeleiden. Is de minister ervan overtuigd dat de gemeenten hierop voldoende voorbereid zijn?

De leden van de fracties van RPF en GPV vragen of de voorbereidingsperiode van 12 maanden in principe is opgenomen binnen de 36 maanden of dat die eraan vooraf gaat.

3.3 De bijstand in de met de voorbereiding samenhangende kosten

De leden van de PvdA-fractie stemmen in met de opvatting van de regering over de voorbereidingsfase. Zij vragen wel op welke wijze en wanneer de gemeenten gewezen zullen worden op het gebruik van de WIW, als het gaat om toeleiding en scholing voor startende ondernemers. Deze vraag is ook gebaseerd op de ervaring dat vooral kleine gemeenten die niet of nauwelijks in aanraking komen met de Bbz-regeling te vaak falen in het informeren van hun cliënten over de startersmogelijkheden en de toegang via de WIW in het bijzonder.

De Wiw blijkt mogelijkheden te hebben om in het kader van het scholings- en activeringsbudget subsidies te verstrekken dan wel dienstverlening in te kopen om op korte termijn de kans van slagen als zelfstandige, bijvoorbeeld door het volgen van een cursus, te vergroten. Wat zijn de ervaringen tot nu toe met deze regeling, zo vragen de leden van de fractie van GroenLinks. Hoe vaak wordt van deze regeling gebruik gemaakt en door welke groepen uitkeringsgerechtigden? Om welke bedragen gaat het?

4. Financiële consequenties

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering een registratie laat plaatsvinden van de kosten die met de voorstellen gepaard gaan en de inverdieneffecten die zullen optreden. Zij vragen deze gegevens twee jaar na invoering aan te Kamer te verstrekken. In eerdere berichten aan de Kamer heeft de regering aangegeven, dat de geraamde meerkosten in het eerste jaar 3,1 miljoen gulden zullen bedragen en zullen oplopen tot 18,4 miljoen gulden in 2002. Daarna zal de jaarlijkse last 13,3 miljoen gulden bedragen. Op welke wijze wordt in de financiering voorzien, zo vragen deze leden. De leden van de CDA-fractie sluiten zich bij deze vraag aan. In de nota Etnisch Ondernemerschap is aangegeven dat er een aanzienlijk bedrag beschikbaar is voor startende ondernemers. In hoeverre vindt er afstemming plaats tussen de budgetten die vanuit Economische Zaken voor startend ondernemerschap beschikbaar worden gesteld en de budgetten die beschikbaar zijn of komen voor starten vanuit de uitkering?

De regering veronderstelt dat ten gevolge van het voorstel het aantal Bbz-starters in drie jaar tijd verdubbelt tot 3200. De leden van de VVD-fractie nodigen de regering uit dit aan te merken als de tenminste te realiseren doelstelling van het voorstel. Zij nodigen de regering uit de slaagkans en het aantal Bbz-starters t.z.t. nadrukkelijk te betrekken bij de evaluatie van de aangepaste regeling.

De regering verwacht dat het aantal starters binnen drie jaar verdubbelt. Op basis waarvan wordt deze verwachting geuit, vragen de leden van de fracties van RPF en GPV. Bestaat niet de mogelijkheid dat het met deze regeling in plaats van gemakkelijker juist moeilijker wordt om te kiezen voor het zelfstandig ondernemerschap onder het regime van de Bbz? Zal door de mogelijkheid tot verlenging van de inkomensondersteuning tot 36 maanden de screening van uitkeringsgerechtigden die van de regeling gebruik mogen maken niet strenger worden?

5. Tot slot

Wanneer zal een evaluatie plaatsvinden, vragen de leden van de PvdA-fractie.

De leden van de VVD-fractie vragen of een fraudegevoeligheidstoets van het voorstel heeft plaatsgevonden. Op welke onderdelen is de gewijzigde regeling fraudegevoelig en hoe kan fraude afdoende worden voorkomen? Het valt deze leden op dat de regering in de memorie van toelichting voortdurend spreekt over uitkeringsgerechtigden en niet over bijstandsgerechtigden. Zij vragen de regering dit toe te lichten. Kan de regering ingaan op de mogelijkheden voor WW-gerechtigden om een bedrijf te starten in vergelijking met de nu voorgestelde verbeterde mogelijkheden voor bijstandsgerechtigden? Zij denken in dit verband aan WW-gerechtigden voor wie inpassing in werk op problemen stuit. Deze leden nodigen de regering uit eveneens een vergelijking te maken, uitgaande van de gewijzigde regeling, tussen de faciliteiten voor bijstandsgerechtigde starters en niet-bijstandsgerechtigde starters, bijvoorbeeld partners van personen met een inkomen uit arbeid vlak boven bijstandsniveau. Hoe beoordeelt de regering de redelijkheid en wenselijkheid van de verschillen?

De CDA-fractie meent dat ook voor uitkeringsgerechtigden op grond van andere sociale zekerheidswetten de mogelijkheid tot het starten van een eigen bedrijf een reëel perspectief dient te zijn. Ook voor deze groepen zijn er op dit moment stimuleringsregelingen. Waarom worden deze niet gestroomlijnd, zo is de vraag van de leden van deze fractie. Voorts vragen deze leden welke rol in de visie van het kabinet het CWI, zoals deze in het kabinetsstandpunt voorgesteld wordt, zal spelen in de uitvoering van de Bbz? Hoever staat het onderzoek naar wijze van uitvoering van de Bbz door gemeenten cq centrumgemeenten? Worden hierover nog nadere voorstellen gedaan? Hoe verhoudt dit wetsvoorstel zich met de aanstaande herziening van de Faillissementswet?

Ook de leden van de fractie van D66 vragen zich af hoe deze beleidswijzigingen passen in het nieuwe SUWI-systeem. Wat is de rol van het CWI hierin?

De wetswijziging maakt het mogelijk voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt om zich gedurende twaalf maanden, onder ontheffing van de sollicitatieplicht, voor te bereiden op het zelfstandig ondernemerschap. Ook deze leden vragen zich af of deze regeling niet zou moeten gelden voor Ww-ers/alle starters? Deze leden vinden het erg belangrijk dat het bereik van deze regeling daadwerkelijk substantieel vergroot wordt. Zij vragen zich af of deze wetswijziging wel voldoende is om het bereik van de regeling te vergroten. Wat voor een aanvullende maatregelen gaat de regering nog ten aanzien van deze problematiek nemen?

Artikelsgewijze opmerkingen

Artikel I, onderdeel A

De leden van de VVD-fractie stemmen in beginsel in met het niet op de bijstandsgerechtigde (starter) verhalen van de kosten van begeleiding. Kunnen deze kosten echter wel verhaald worden indien geen bedrijf wordt gestart en wordt vastgesteld dat betrokkene zich onvoldoende heeft ingespannen?

Hoe beoordeelt de regering de mogelijkheid om aan het niet van toepassing verklaren van de verplichtingen van artikel 113, lid 1, onder a, b, c, d, en f de voorwaarde te koppelen dat betrokkene zich naar vermogen inspant om te slagen als starter?

Artikel I, onderdeel C

Het is de leden van de PvdA-fractie niet helemaal duidelijk of de hier bedoelde renteloze geldlening betrekking heeft op het bedrijfskapitaal zoals dat thans ook het geval is, of ook betrekking heeft op een voorbereidingskrediet, dan wel de algemene bijstand ten behoeve van het levensonderhoud. Indien dat laatste het geval is, is er dan sprake van een aanzienlijke aanscherping van het huidige beleid. Zo dat het geval is, betekent dat dan dat een starter vanuit een uitkeringspositie een bedrijf start waarop na een jaar al een schuld van 30 000 gulden rust? Deze leden vragen een duidelijke uitleg van de regering.

Bestaat er vervolgens ook nog de mogelijkheid dat een gedeelte van de voorbereidingskosten van een bedrijf ook bij het doorgaan om niet worden verstrekt, zo vragen deze leden. Te denken valt aan een cursus of iets dergelijks. In dit geval kan een vergelijking gemaakt worden met de premiemogelijkheden, zo die al in de WIW-gelden, zo menen deze leden.

Artikel I, onderdeel E

Nu de regering aangeeft dat van de voorbereidingskosten 90% wordt vergoed door het Rijk, zal het resterende deel van 10% van de kosten dan toegevoegd worden aan het gemeentefonds, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

Artikel II

Wanneer wordt invoering verwacht, vragen de leden van de PvdA-fractie.

De voorzitter van de commissie,
Terpstra

De griffier van de commissie,
Van Dijk